

Zitting 1981–1982

16 981

Wijziging van de Wet op het afbetalingsstelsel 1961 en van de Wet op het consumptief geldkrediet

Nr. 4

De vroegere stukken zijn gedrukt in de zitting 1981

VOORLOPIG VERSLAG

Vastgesteld 8 oktober 1981

De vaste Commissie voor Economische Zaken,¹ die belast werd met het voorbereidend onderzoek van dit wetsontwerp, brengt van haar voorlopige bevindingen als volgt verslag uit.

Algemeen

De leden van de fractie van het C.D.A. konden zich verenigen met de strekking van het wetsontwerp om de verplichting tot het vermelden van het effectieve kredietvergoedingspercentage op jaarbasis nu ook aan afbetalingsfinanciers en afbetalingsbemiddelaars op te leggen.

Deze leden hadden wel begrip voor de problemen van postorderbedrijven en de kredietverlenende detailhandel om per artikel het effectieve percentage aan te geven. Zij vroegen zich af of het overleg met organisaties van belanghebbenden al is gepleegd en wat de resultaten daarvan zijn geweest. Gaarne kregen deze leden meer inzicht in de voorgenomen concrete uitwerking.

De C.D.A.-fractieleden hadden met instemming kennis genomen van het uitgangspunt, dat de gehele markt het effectieve kredietvergoedingspercentage moet vermelden. Zij gaven er de voorkeur aan, dat het verzoek van de Minister van Financiën aan De Nederlandsche Bank om in overleg te treden met de representatieve organisaties van het kredietwezen wordt opgevat als het verkrijgen van de garantie krachtens een overeenkomst tussen De Nederlandsche Bank en de banken, dat bij verlening van consumptief krediet door de onder de Wet toezicht kredietwezen vallende instellingen ook het effectieve kredietvergoedingspercentage zal worden vermeld.

De leden van de fractie van de P.v.d.A. meenden dat het uit een oogpunt van marktdoorzichtigheid voor de consument gewenst is het effectieve rentepercentage te vermelden. Zij achtten het juist dat gekozen is voor het door vakbeweging en consumentenorganisaties voorgestane systeem van aanduiding van effectieve kredietvergoeding op jaarbasis en niet voor het door het bedrijfsleven – kennelijk worden hier de werkgeversorganisaties bedoeld – bepleite systeem.

De P.v.d.A.-fractieleden waren ook zeer verheugd dat niet ingegaan is op de suggestie om kleinere kredieten vrij te stellen van de verplichting van vermelding van het effectieve rentepercentage.

¹ Samenstelling: M. Bakker (CPN), Van der Spek (PSP), Van Dis (SGP), Epema-Brugman (PvdA), voorzitter, Van der Hek (PvdA), Van Amelsvoort (CDA), Van Aardenne (VVD), Smit-Kroes (VVD), Engwirda (D'66), Van Muiden (CDA), Braams (VVD), Jacobse (VVD), Dijkman (CDA), Beckers-de Bruijn (PPR), Wöltgens (PvdA), Van der Linden, (CDA), Spieker (PvdA), Gerritse (CDA), ondervoorzitter, Moor (PvdA), Van Iersel (CDA), Zijlstra (PvdA), Mateman (CDA), Veldhuizen (D'66), Wallage (PvdA), Dekker (D'66).

Het leek ook deze leden gewenst om nu al tot overleg te komen met organisaties van belanghebbenden, zoals bij voorbeeld de postorderbedrijven, opdat de uitvoering van deze wet – als dit ontwerp tot wet wordt verheven – niet zal worden vertraagd. Indien de bedrijven niet zo'n grote verscheidenheid aan tarieven zouden hanteren, leken de problemen de leden hier aan het woord niet erg groot. De praktijk wijst uit dat de consument wordt aangeloofd door een lage aanbetalingsrente en uiteindelijk toch een te hoge prijs betaalt, omdat de rentevergoeding in veel gevallen erg hoog is. De leden van de P.v.d.A.-fractie oordeelden het wenselijk dat in bedoeld overleg het belang van de consument sterk wordt benadrukt en dat getracht wordt het bedrijfsleven te bewegen een lagere rente op de kredieten in rekening te brengen.

Met betrekking tot de berekeningsmethode vroegen deze leden welke de voor- en nadelen zijn van de berekeningsmethoden die door de Commissie Wet op het consumptief geldkrediet naar voren zijn gebracht. Kan aan de hand van één of meer voorbeelden uiteengezet worden hoe men zich de vermelding van het percentage moet voorstellen als wordt uitgegaan van het effectieve kredietvergoedingspercentage op jaarbasis en op basis van samengestelde interest?

Ook de leden van de V.V.D.-fractie hadden met instemming kennis genomen van de wijziging van de Wet op het afbetalingsstelsel 1961 en van de Wet op het consumptief geldkrediet. Wel waren deze leden enigermate verbaasd dat deze wetswijzigingen schijnbaar zo «ongecoördineerd» met eerder op dit terrein ingediende wetswijzigingen zijn gepresenteerd.

Het voorstel om de bepalingen houdende de verplichting tot het vermelden van het effectieve kredietvergoedingspercentage uit te breiden tot afbetalingsfinanciers en afbetalingsbemiddelaars is een goede stap in de richting van de door de V.V.D.-fractie zozeer gewenste goede voorlichting aan de potentiële kredietnemer. Wellicht, zo meenden de aan het woord zijnde leden, is het daarnaast zinvol niet alleen het effectieve kredietvergoedingspercentage op jaarbasis te vermelden, maar eveneens het in totaal uiteindelijk verschuldigde bedrag, dat wil zeggen het krediet/aankoopbedrag plus de kredietvergoeding, bestaande uit de rente en de overige kosten. Dat nu gaf naar het oordeel van de leden van de V.V.D.-fractie de kredietnemer nog meer duidelijkheid ten aanzien van de te betalen extra kosten. Zowel in geval van kredietneming alsook bij aankoop op afbetaling levert dit een bijdrage tot het doen van een verantwoorde keuze.

In de memorie van toelichting wordt melding gemaakt van de problemen van de postorderbedrijven en de kredietverlenende detailhandel om per artikel het effectieve kredietvergoedingspercentage aan te geven. Overleg zal volgen, zo stelt de memorie van toelichting. Omdat naar hun oordeel juist in deze sectoren een goede regeling dringend gewenst is, vroegen de leden van de V.V.D.-fractie of dat overleg al tot concrete resultaten heeft geleid.

Het kwam de leden van de fractie van D'66 voor dat met de in het wetsvoorstel voorgestelde wijzigingen afdoende rechtszekerheid voor wat betreft de aangegane verplichtingen voor de consument wordt gecreëerd. Deze leden hadden daarom geen behoefte nadere opmerkingen te maken in het kader van dit verslag.

De leden van de S.G.P.-fractie hadden met belangstelling kennis genomen van het wetsontwerp. Zij vroegen de ondertekenaars een uiteenzetting te willen geven van de verhouding tussen de Wet misleidende reclame (artikelen 1416a e.v. BW) en het voorliggende ontwerp. Waarin is naast genoemde wet, die optreden tegen misleiding onder andere ten aanzien van «de prijs of de wijze van berekenen daarvan» mogelijk maakt, nog behoefte aan specifieke wetgeving? Zouden de bewindslieden het vermelden van enkel maandpercentages als misleidend in de zin van artikel 1416a BW willen ken-

schetsen? Zo neen, hoe verhoudt zich dan een nog verdergaande bescherming van de consument tot het belang dat ook van de consument een zeker eigen kritisch onderzoek mag worden verwacht? Neigt het ontwerp niet naar «betutteling» en in hoeverre hechten de ondertekenaars nog belang aan het adagium «caveat emptor», respectievelijk «caveat consumptor»? Aldus luiden enkele vragen van de leden hier aan het woord.

Voorts vroegen deze leden zich af in hoeverre door middel van een vrijstelling van de verplichting om het effectieve kredietvergoedingspercentage te vermelden bij kredieten beneden bij voorbeeld f 2000, tevens tegemoet gekomen zou kunnen worden aan de in de memorie van toelichting genoemde problemen van de postorderbedrijven en de kredietverlenende detailhandel. Indien de financieringen in deze sectoren voor het overgrote deel deze grens niet zouden overschrijden, zou toch door middel van deze vrijstelling het probleem om het effectieve percentage per artikel te vermelden opgelost worden? Een andere mogelijkheid zou wellicht nog zijn deze vrijstelling slechts voor de genoemde twee sectoren te verlenen. Gaarne vernamen de S.G.P.-fractieleden een reactie op deze suggestie.

De G.P.V.-fractie had de inhoud van dit wetsontwerp met instemming begroet. Dit ontwerp kon naar het oordeel van deze fractie een bredere strekking hebben dan alleen een goede consumentenvoorlichting. Zouden de voorgeschreven nieuwe bepalingen er immers niet toe kunnen leiden dat consumenten wat voorzichtiger zullen worden bij het aangaan van persoonlijke leningen, waardoor zij op dit punt tegen zich zelf beschermd kunnen worden en waardoor een, zij het gering, gunstig effect op de nationale spaarquote mag worden verwacht?

Het kwam deze fractie als juist voor, dat bij de formulering van de nieuwe wettelijke bepalingen zoveel mogelijk rekening is gehouden met de wensen van de consumenten op dit punt. Het gaat er immers om voor hen duidelijkheid te scheppen. Ingestemd werd daarom met het voornemen de bepalingen ook van toepassing te doen zijn op de kredietbemiddelaars, en met het voorstel een grensbedrag te hanteren, waar beneden de voorschriften niet zouden gelden. Wel stelde deze fractie zich de vraag hoe het mogelijk zal zijn één effectief kredietvergoedingspercentage samen te stellen waarin naast de berekende feitelijke rente een aantal andere factoren zal moeten worden meegewogen. Is de samenstelling van zo'n percentage niet arbitrair, nu de uitkomst van het cijfer mede zal afhangen van het relatieve gewicht dat men aan de verschillende factoren zal toekennen? Zou het daarom niet wenselijk zijn het betrokken bedrijfsleven zelf in te schakelen bij de samenstelling van het bedoelde effectieve kredietvergoedingspercentage?

Artikelen

Artikel I (onderdeel A)

De leden van de C.D.A.-fractie stelden de vraag of de regelen, die de Minister van Economische Zaken denkt te gaan stellen vóór de feitelijke vaststelling, dat wil zeggen in concept, aan de Kamer kunnen worden meegedeeld.

Het verdiende volgens de leden van de P.v.d.A.-fractie aanbeveling in verband met de systematiek van de Wet op het afbetalingsstelsel de omschrijving inzake afbetalingsbemiddelaars in artikel 1 op te nemen. Zij meenden dat de leesbaarheid van de wet daar niet door geschaad zou worden.

Artikel III

De leden van de C.D.A.-fractie hadden begrepen dat voor de handelsbanken, vallende onder de Wet toezicht kredietwezen, niet de strafsancie zal gelden. Zij vroegen zich af of de plichten en lasten daarmee wel eerlijk zijn

verdeeld. Is overwogen te volstaan met privaatrechtelijke sancties, waarbij ook organisaties van belanghebbenden een actie kunnen instellen? Illustratief in dat verband is de wetgeving op de misleidende reclame, zo meenden deze leden.

De voorzitter van de commissie,
Epema-Brugman

De griffier van de commissie,
Vrins